From:	Zaaksysteem Lansingerland <mijnlansingerland@lansingerland.nl>
Sent:	woensdag 7 september 2022 07:28:05
To:	Info - Gemeente Lansingerland
Cc:	
Subject:	[LSL 578716-40c1d7] Digitaal loket - Samenvatting Vraag, opmerking of suggestie? van natuurlijkdelfland@knnv.nl
Attachments:	2022 09 06 UIT gem Lansingerland en DCMR, zienswijze concept Maatwerkbesluiten Lansingerland.pdf; Samenvatting contactformulier.pdf

---

Het e-mailadres van de aanvrager is: natuurlijkdelfland@knnv.nl

Natuurlijk Delfland
p/a Kwartelstraat 26
2623 PG DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: delfland.knnv.nl
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfand

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

6 september 2022
Onderwerp: Zienswijze op concepten-Maatwerkvoornemens van de gemeente Lansingerland
Ons kenmerk: HAR2022096

Aan: College van Burgemeester en Wethouders Gemeente Lansingerland
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS
en
Directie DCMR Milieudienst Rijnmond
Parallelweg 1
3112 NA SCHIEDAM

Geacht College van de gemeente Lansingerland, geachte DCMR Directie,

Als belanghebbende partij werden wij door het DCMR in e-mails d.d. 23 en 25 aug 2022 in de gelegenheid gesteld om via een zienswijze inbreng te leveren op een aantal voornemens tot maatwerkverlening aan rozenkwekers in Lansingerland, voorbereid door DCMR-afdeling 'Reguleren Advies en Omgeving'. Het gaat om de volgende conceptmaatwerkvoornemens van het DCMR:

1. Kenmerk 1263045 Aad Meewisse Roses BV, Violierenweg 28 in Bleiswijk
2. Kenmerk 1291805 Inrichting aan de Violierenweg 28 in Bleiswijk
3. Kenmerk 1292063V Inrichting aan de Abraham Molenaarweg 10 in Berkel en Rodenrijs
4. Kenmerk 1276158 Avance Roses, aan de Pastoor Verburghweg 7 in Berkel en Rodenrijs.

Eerder hebben wij de gemeente Lansingerland (en DCMR) per brief, kenmerk POE 2020512 d.d. 12 mei, nu bijgevoegd als bijlage 1, in gebreke gesteld in verband met het niet binnen de vereiste wettelijke termijnen afwikkelen van maatwerkaanvragen die door Lansingerland-aanvragers rond medio 2021 gestart. Om alsnog orde op zaken te stellen hebben wij u toen twee weken tijd gegeven
Gelet op de nu pas voorliggende conceptvoornemens/besluiten, plus dat de definitieve vaststelling ook nog enkele weken zal gaan duren, bent u daarmee tenminste 4 maanden overtijd t.o.v. de in gebreke stelling en wij achten derhalve de gemeente Lansingerland, c.q. middels haar het DCMR, boeteuitbetalingplichtig. Voor de daarbij geldende wettelijke tarieven verwijzen wij kortheidshalve naar:
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bezwaar-en-beroep/vraag-en-antwoord/beslissing-aanvraag-bezwaar-te-laat
Wij vernemen graag van u hoe dit met ons gaat afwikkelen, inclusief de beantwoording van de in aangehaalde brief benoemde (overige) bezwaarpunten.

Of een reductie van 98% naar 95% in de donkerteperiode via maatwerk wettelijk toegestaan en ook bedrijfsmatig beslist noodzakelijk en onvermijdbaar is, willen wij nog graag gedegen toegelicht zien. Doch opnieuw ruimhartige maatwerkvoornemens toestaan in de nanachtperiode achten wij problematisch; kwekers halen nog steeds niet permanent de vereiste 75% nanachtafscherming en een flink deel van de tijd is er helemaal geen kunstlichtreductie via afscherming aan de kasbovenzijde!
Aansluitend op de bovengenoemde punten merken wij over de voorliggende

conceptvoornemens tot maatwerkverlening aan de eerder aangeduide rozenkwekers nog het volgende op.

1. De onderliggende stukken van de maatwerkaanvragers ontbreken, zodat wij uw maatwerkafweging niet eenduidig daaraan kunnen relateren. Aan de door u geproduceerde stukken ontlenen wij in ieder geval dat u in uw overwegingen het tuinderbelang vrijwel per definitie laat prevaleren t.o.v. de omgevingsbelangen (mens en natuur).
   De van toepassing zijnde assimilatiebelichtingwetgeving volgens het Activiteitenbesluit stelt echter als duidelijke en wezenlijke randvoorwaarde: *'mits het milieubelang zich niet daartegen verzet'*. In uw tekst is dat laatste nauwelijks, en al zeker niet afdoende, onderbouwd met adequate objectieve cijfers en onderzoeken die dat gekoppeld met de lokale situatie in Lansingerland eenduidig aantonen. Het door u opmerken dat er tegenwoordig minder lokale rozenkwekers zijn is geen valide motief om dan zonder restricties door te gaan met ruimhartig maatwerk te verstrekken aan de rest en daardoor milieuschade te laten veroorzaken.
   Want met name via de kasbovenzijde is het kunstlichtuitstralingsniveau volgens het vigerende en het voorgenomen maatwerk, extreem hoog, blijft tot in de verre omtrek (soms tot 10 en meer km) zichtbaar[1] en is natuur/-omgevingsschadelijk (zie afbeeldingen in bijlage 2). Dat ongewenste fenomeen zou vanuit natuur- en milieubelang bezien z.s.m. moeten stoppen.
   De opmerking dat een tuinder failliet gaat zonder maatwerkcontinuering (is nergens gedegen onderbouwd!) ervaren wij tevens als vermetele motivering.
   Als het werkelijk waar is dan speculeert de tuinder kennelijk erop dat zijn lichthinder veroorzaken blijvend gedoogd wordt, omdat de overheid er ja tegen zegt totdat de tuinder het niet meer nodig heeft. Alternatieve oplossingen en natuur in de omgeving afdoende ontzien zijn of komen geheel niet in beeld en/of worden onvoldoende meewogen.
   Zelfs een handhaafbare maatwerkeinddatum ontbreekt tot nu toe, want door 'het knipkaartsysteem vanaf 2003 tot heden' komt er telkens een periode bij. Wij verwachten dat u in uw eindversie van de maatwerkdocumenten het natuurbelang aanmerkelijk beter beschermt tegen deze extreme kunstlichtuitstoot en de betrokken glastuinbouwondernemers eenduidig resultaatverantwoordelijk stelt aangaande het tijdig toepassen van de algemeen gehanteerde (noodzakelijke) wettelijke afschermingsnormen; want het heeft toch al veel te lang geduurd!
2. In uw voorlopig maatwerkbesluit lezen wij dat het verleende maatwerk per 1 mei 2026 stopt:

   1.1.6
   In september 2023 en september 2025 worden in overleg met DCMR en Glastuinbouw Nederland de teeltgegevens en de ontwikkelingen in de techniek geëvalueerd en in een voor het publiek toegankelijk rapport vastgelegd. De inrichtinghouder geeft in dit rapport aan in welke onderzoeken hij heeft geparticipeerd en wat daarvan de uitkomsten zijn.
   Met name het laatste jaar, het vijfde jaar van dit maatwerk, moet de inrichtinghouder duidelijkheid geven over de technische en financiële mogelijkheden, inclusief een plan van aanpak met termijnen met als uiteindelijke doel om 1 mei 2026 te voldoen aan de generieke regels van het Activiteitenbesluit.

[1] Kaarten van de kunstmatige verlichting in Nederland http://www.sotto.nl/nlbijnacht-kaarten.html Onnodig veel lichtvervuiling en energieverspilling in Nederland https://www.mnh.nl/nieuws/nieuw-meldpunt-lichthinder/ ASTROFORM is o.b.v. "Light Pollution in USA and Europe: The Good, the Bad and the Ugly, 2019"en van VIIRS-data (=Infrarood waarnemingen door Satellieten) een top 20 ter wereld qua lichtuitstraling samengesteld: Westland en Delfgauw staan met stip bovenaan de lijst met luminantie-waarde =30 lux. Dit terwijl een volle maan slechts 0.25 lumen/m2 = 0.25 lux veroorzaakt! https://www.astroforum.nl/threads/hoe-de-verschillende-regios-in-europa-en-de-vs-verschillen-in-lichtvervuiling.1456597/ *Daarmee wordt het lichtverschijnsel inzichtelijk in een getal uitgedrukt.* ***Vergelijk: 30= city/industrie kunstlicht niveau en een volle maan is slechts 0,25 (1/120!).***

Het is inderdaad essentieel dat u de (wat ons betreft een onveranderlijk harde) einddatum en een eenduidige taakopdracht tot finale probleemoplossing nu helder communiceert naar uw contractpartijen (zijnde de rozenkwekers in Lansingerland die dit maatwerk aanvroegen).
Dan kunnen deze partijen zich daarop tijdig instellen, hetzij door een betere technologie-inzet en procedures, hetzij door nu over te gaan stappen op andere milieuvriendelijker teelten zonder deze forse maatwerkbehoefte [2] [3].
Door aansturing vanuit milieuzorg- en verantwoordelijkheid is de overheid de voornaamste katalysator om het probleem tijdig, volledig en definitief op te lossen. Dat u het verbetertraject nauwkeurig navolgt op een niet vrijblijvend acteren aan de tuinderszijde lijkt ons nuttig en nodig. De door u geduide rol van Glastuinbouw Nederland achten wij nog onvoldoende gekaderd en gericht. Want tot nu toe heeft deze partij zich vooral ingezet om het maatwerk bij rozenkwekers nog langer te laten voortduren in 'het ondernemersbelang'. Waarbij men zich vastbijt in het ruimhartig via maatwerk blijven faciliteren van een bepaald type (1e klas) rozenproductie voor de export en 'best beschikbare technieken' als maatwerkmotief. Het omgeving-belang daadwerkelijk dienen krijgt geheel niet de noodzakelijke aandacht en voorrang [4] [5].
Wie constateren helaas dat u ons als omgevingsbelanghebbenden in het nu voorziene verbetertraject zelfs helemaal niet betrekt en hoogstens (in welke mate en wanneer?) informeert (maar hoe adequaat en transparant gebeurt dat dan?). Waarom is toch dat overleg-onderonsje zo beperkend geformuleerd qua inbreng? En zijn wij als belanghebbende partij opnieuw zo onbeduidend in de afwegingen? [6]
Het valt ons verder op dat uw 'vinger aan de pols houden over de planning en voortgang' ook nergens in professionele SMART criteria is geformuleerd en daardoor naar onze inzichten te vrijblijvend is en vrijwel geen impact heeft (want als het even tegenzit word je tot het laatst aan het lijntje gehouden zonder iets concreets en afdoende te bereiken;

---

[2] Zie ter vergelijking de Stikstof- en PFAS-discussie en gerechtelijke uitspraken daarover. Milieu- en natuurbelang behoort tijdig en afdoende te worden geëerbiedigd. Waarom zou het bij assimilatiebelichtingsmaatwerk dan wel anders zou mogen/ kunnen, terwijl ook daar de wetgeving consistent helder is en men het milieubelang dient te respecteren?
Maatwerkuitstel van de wettelijke afschermingsnormen (98% verduistering) heeft voor een select tuindergroepje, dat met een hoog energiegebruik een luxe wegwerpproduct oplevert, vooral bedoeld voor de export naar elders ver weg, al veel te lang geduurd (wetgeving werd in 2003 van kracht).
[3] Met name door de glastuinbouw in Westland, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland zijn *we - vanuit de ruimte waarneembaar- de meest verlichte plek ter wereld!* Maatwerk bij ROZENKWEKERS legaliseert het openzetten van bovenramen des 's nachts met forse lichtuitstraling tot in de verre omtrek en is de voornaamste oorzaak. Als de voornaamste lichtvervuilers met impact in een groot (buiten)gebied zijn zij als eerste en extra aan de beurt om dat voortvarend op te lossen. Zowel deze lichtvervuilers als de overheid zijn in deze resultaatverantwoordelijk en aan zet voor het spoedig en adequaat opheffen van deze hinder en schade.
Een interim schadecompensatie door deze vervuilers met hoge lichtemissie zou een tijdelijke bijmaatregel kunnen zijn, omdat het prikkelt tot snellere verbeteracties en bewustwording. Tot nu toe is dit maatwerk volledig gratis en voordelig voor deze ondernemers, waardoor daar de voordelen zonder kosten en de nadelen worden in elk opzicht afgewenteld op de omgeving. Een effectieve verbeter- en oplosprikkel ontbreekt tot nu toe volledig!
[4] Zoals blijkt uit de stukken die wij ontvingen naar aanleiding van onze WOB-verzoeken i.v.m. maatwerk assimilatiebelichting beleid- en procedures bij tuinbouwgemeenten in onze regio.
[5] Zie Strategisch plan DCMR 2021-2024. Over de handhavingsnoodzaak wordt daarin vermeld: ***"Uit analyse is gebleken dat de glastuinbouwbranche een reactieve branche is. De meeste ondernemers komen in beweging om te voldoen aan milieuwet- en regelgeving als er een controle is uitgevoerd door het bevoegd gezag. Daarom is het van belang dat alle bedrijven in de branche regelmatig gecontroleerd worden".***
[6] Milieuorganisaties hebben bij de heer Remkes in het stikstofoverleg wel een gelijkwaardige inbreng!

naderhand is het 'jammer voor de omgeving' en zijn er vervolgens geen stevige consequenties voor de veroorzaker) [7].

3. Wij kunnen niet overzien of wij van u een compleet overzicht van en inzicht in alle maatwerkaanvragen van rozenkwekers in Lansingerland uit 2021 hebben gehad die u kennelijk in behandeling heeft genomen. Wilt u dat ons alsnog toelichten en bevestigen? U kunt onze zienswijze in deze brief echter tevens benutten bij vergelijkbare maatwerkaanvragen van rozenkwekers in 2021 vanuit Lansingerland. Dat voorkomt extra werk, dubbelzinnigheid en/of een verschillend of incompleet toetsingskader.
   Wat wij in ieder geval ook nog van u verwachten is een beoordeling op de cumulatie-effecten. Want meerdere rozenkwekers bijeen met maatwerk leiden tot een samengesteld hoger lichthinderniveau. Dat aspect hebben wij nog niet door u behandeld gezien.
   Voor de beeldvorming over overlapping hebben wij bijlage 3 bijgevoegd.
4. Wij verwachten van u -als overheidsorgaan met een wettelijke zorgplicht naar de omgeving- dat u afstapt van ***'sluipende voortzetting van maatwerk zonder eenduidig resultaatoogmerk, zoals tot nu toe het geval is geweest'***.
   Het laatste maatwerk voor 3 jaar liep al in mei 2021 af. De consequentie daarvan was dat vanaf dat moment het volledig afschermen conform de wet weer verplicht was en dat door het DCMR behoorde te worden gehandhaafd. Maar dat is niet gebeurd en zelfs dat nalaten van controles is nooit adequaat gemotiveerd, noch publiek gecommuniceerd, noch met de belanghebbenden zoals wij zorgvuldig doorgenomen.
5. Wij hebben aan andere glastuinbouwgemeenten in onze regio een lijst met aandachtpunten meegegeven (zie bijlage 4). Wij denken dat vrijwel alle punten ook op uw maatwerkbeleid en -aanpak van toepassing zijn. Wij verzoeken u er goede nota van te nemen en het te verwerken in de eindversie van de maatwerkstukken.
   Eventuele aanvullende en betere oplossingen in het natuur- en milieubelang vernemen wij altijd graag van u, dan zullen wij deze delen met andere betrokkenen bij dit onderwerp.

Wij ontvangen graag van u de gevraagde reacties en t.z.t. tijdig uw maatwerkbesluiten plus bijlagen.

Hoogachtend,

Voorzitter
(5.1)(2)(e)

Secretaris Natuurbescherming
(5.1)(2)(e)

(5.1)(2)(e)

Bijlagen1 t/m 4.

[7] Wij adviseren dat elk nog resterend maatwerkbesluit verplichtende en afdoende resultaatmaatregelen/ target normen bevat, in plaats van -geheel niet afrekenbare- boterzachte inspanningsvoornemens.

Bijlage 1 Ingebrekestelling gemeente Lansingerland en DCMR d.d. 12-5-2022

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: delfland.knnv.nl
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
Instagram: NatuurlijkDelfland

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

12 mei 2022
Onderwerp: In gebreke stellen gemeente Lansingerland i.v.m. Maatwerk Assimilatiebelichting
Kenmerk: POE 2020512

College van Burgemeester en Wethouders Gemeente Lansingerland
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Geacht college,

Via een WOB-procedure hebben wij ons in de 2e helft van 2021 op de hoogte gesteld van de bestuurlijke gang van zaken bij het assimilatiebelichting maatwerk-verlenen aan met name bepaalde rozenkwekers in uw gemeente en het adequaat handhaven van de verduistering-normen.
Wij stuurden u per brief van 31 oktober 2021 (kenmerk: Har 20211031) onze bemerkingen daarover. U verwees ons vervolgens per e-mail door naar het DCMR, die kennelijk u in deze expertise en hulpdiensten levert op contractbasis (zie ook bijlage 1). Wij hebben vervolgens met hen contact opgenomen. Dit laatste te meer omdat er kennelijk opnieuw maatwerkaanvragen bij u waren ingediend en wij daar, ondanks verzoek daartoe, daar onvoldoende kennis van konden nemen qua aantal, inhoud, status, besluitvorming en procedure.

Ondanks een herhaald aandringen kregen wij vanuit het DCMR, weliswaar vriendelijk en alert, maar evengoed onvoldoende substantiële respons op onze concrete vragen.

Ons is inmiddels het volgende gebleken:
1. Geen enkele maatwerkaanvrage van rozenkwekers in uw gemeente uit 2021 zijn kennelijk tot nu toe op de voorgeschreven wijze afgewikkeld (= conform de wettelijke vereisten).
DCMR noemt het een 'complex vraagstuk' maar doet er kennelijk verder niks of in ieder geval te weinig aan. De wettelijke afhandeling-termijnen (max 12 weken) zijn grof overschreden en de inspraakrechten worden zo ontkracht. Van dit extreem lange uitstel is niet de wettelijk vereiste kennisgeving gedaan die het adequaat motiveert.
DCMR heeft kennelijk echter inmiddels wel voor de gemeente Rotterdam maatwerkaanvragen afgehandeld (en deze afgewezen?) van 'hun rozenkwekers'.

2. Het eerdere maatwerk voor rozenkwekers te Lansingerland was reeds rond mei 2021 verlopen. Vanaf dat moment golden en gelden daarmee per definitie de wettelijke normen, want er is geen vastgelegd en geldig beleid van de gemeente Lansingerland van het tegendeel beschikbaar. Desgevraagd heeft DCMR dit laatste naar ons toe bevestigd. Doch DCMR handhaaft evengoed niet volgens de wettelijke verduisteringsnormen richting de rozenkwekers!

3. Wij als belanghebbende Natuurorganisatie zijn zo niet in de gelegenheid om tijdig en gericht formeel bezwaar in te dienen op een al dan niet verleend maatwerk en de vereiste wettelijk vereiste onderbouwing daarvan (want: maatwerk is nooit een wettelijk recht en vergt dat eenduidig).
De handhaving-kwestie hangt eveneens in de lucht; dat gebeurt gewoon niet. Rozenkwekers overtreden echter wel degelijk de betrokken normen, die terecht streng is om daarmee het milieu te beschermen, omdat ze net doen of er wel maatwerk is (wel zo handig en gemakkelijk voor hen toch en dan hoef je ook niet zo erg aan te dringen op nieuw maatwerk).

Hier is in meerdere opzichten sprake van het niet zorgvuldig omgaan met regels en intentie van de Nederlandse wetgeving, inclusief het overschrijden van wettelijke afhandel-termijnen.

Bij deze stellen wij het College van de gemeente Lansingerland in gebreke in verband met:
a) het niet binnen de wettelijke termijnen afwikkelen van bedoelde maatwerkaanvragen

Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving, zie ook onze website delfland.knnv.nl
Voor de doelstellingen en het werkgebied, zie de website onder https://delfland.knnv.nl/over-ons/

b) het onvoldoende faciliteren en/of verhinderen van een zorgvuldige en tijdige inspraakprocedure
c) inadequate wetshandhaving aangaande de wettelijke verduistering-regels richting rozenkwekers zonder een adequate en actuele maatwerkvergunning
d) onvoldoende invulling van haar zorgplicht jegens natuur en omgeving qua lichtvervuiling.

Wanneer u niet binnen twee weken alsnog gemotiveerde besluiten en adequate (handhaving)maatregelen neemt, bent u aan ons een dwangsom verschuldigd voor een of meerdere genoemde in gebreke punten.

Wij zenden een kopie van dit schrijven naar de directie van het DCMR.

Hoogachtend,

(5.1)(2)(e)

(5.1)(2)(e)

Bijlage: 2. een aantal uitgewisselde e-mails ter adstructie en toelichting
Cc: DCMR

NB: dit is het laatste blad van bijlage 1. Om onze huidige reactie compact te houden hebben wij de bovengenoemde 2 bijlagen (eveneens op 12 mei j.l. aan u verstrekt) niet meer bijgevoegd.
Die e-mails zijn evenwel belangrijk omdat ze de context vormden voor de 12 mei brief.

Bijlage 2 **IMPACT VAN KUNSTLICHT OP DE MENS EN HET ECOSYSTEEM**

ALAN
(Artificial Light at Night)

The problem:

- The level of artificial light pollution is extremely high in our environment
- So far ineffective municipal policy to contain assimilation vertical light radiation;
  due to historical relationship with local greenhouse horticulture companies and also the effective lobby and networking activities of the influential national horticulture interest group
  Lack of municipal policy knowledge & willingness to protect nature & people from ALAN

Harmful effects of ALAN (wide-ranging impacts):

- Disturbs the biorhythm (natural daily and seasonal behavior of humans, animals, insects, plants)
- Humans and Mammals More prone to diseases (obesity, breast cancer, diabetes)
- Altering bird migrations, food patterns, reproductive behavior, survival opportunities, etc.
- Blocking views of the night sky

ALAN
Norm and Practical Levels

Parameter	Applicable Conditions	E1 Nature Area	E2 Rural Area	E3 City Area	E4 City Centre/ Industrial
Ev (lux) on facade	day- & evening 7-23 hrs..	2 lux	5 lux	10 lux	25 lux
Ev (lux) on facade	night * 23-7 hrs.	1	1	2	4
Light (cd) each fixture	day- & evening 7-23 hrs.	2500 cd	5000 cd	10000 cd	25000 cd
Light (cd) each fixture	night 23-7 hrs.	0	500 cd	1000 cd	2500 cd

Norm (Dutch Light Institute)

Reference Illumination Levels	
sunny day	50.000-100.000 lux
cloudy day	5.000 lux
sports field	200-750 lux
reading tasks	500 lux
children's room	300 lux
bathroom, toilet	100 lux
lecture room	30 lux
emergency lighting	1 lux
full moon	0,25 lux
moonless sky	0,01 lux

The impact of artificial light at night on human and ecosystem health: a systematic literature review

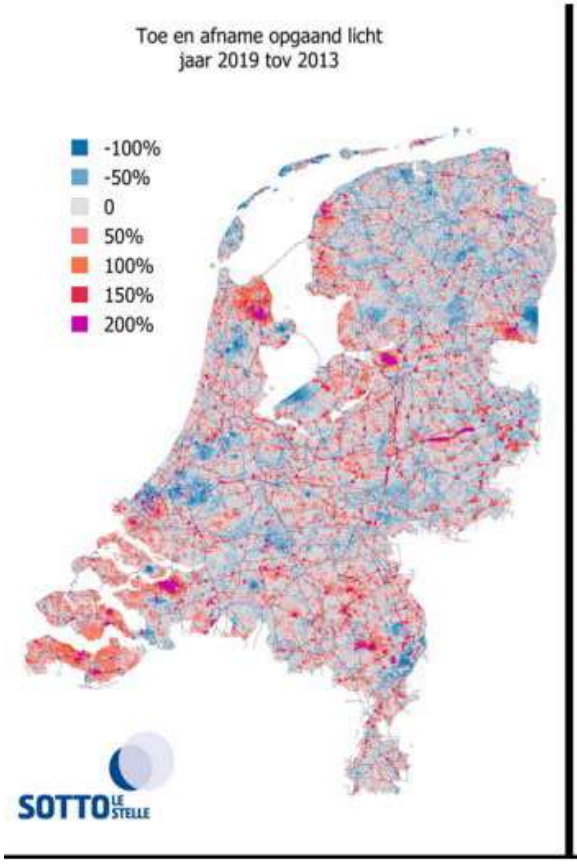
Research subject	Tumors	Weight gain/ feeding behavior	Depression / Sleep disorder	Locomotion/ orientation/ trajectory	Reproductive output / pollination
	○	○	○	⊘	⊘
	●	◗	●	●	●
	⊘	◗	●	●	◗
	⊘	◗	●	⊘	●
	⊘	◗	⊘	●	●
	⊘	⊘	⊘	●	●

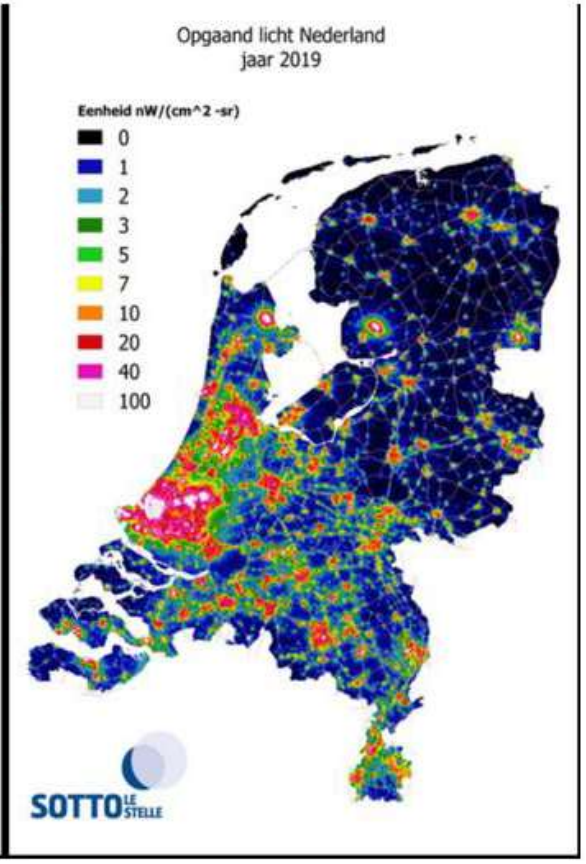
Legend:

- ● - Strong effect found;
- ○ - Probable effect found; found
- ⊘ - Effect not studied;
- ◗ - Partial/ inconsistent effect

Studied ecological and health impacts of ALAN Source: Landscape Ecology, Springer Verlag, august 2020

Nederlandse hemel zwaar overbelicht door Kunstlicht

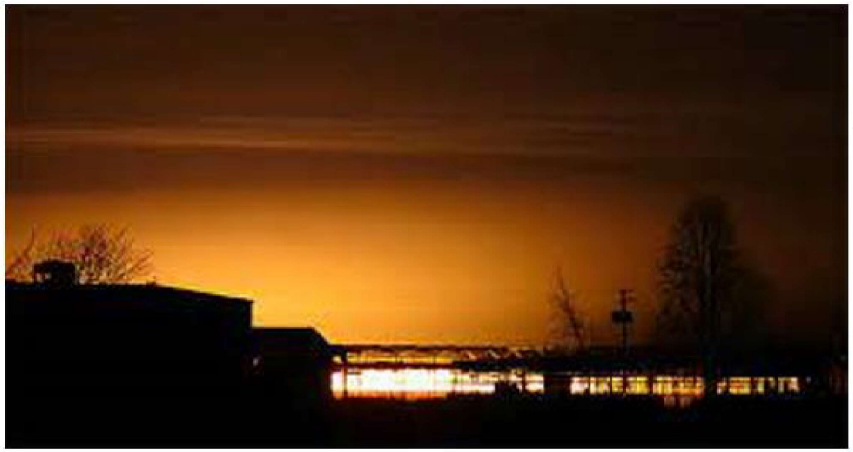
1	Delft en Westland	Nederland	30.0
2	Agglomeratie 's-Gravenhage	Nederland	13.6
3	Oost-Zuid-Holland	Nederland	7.15
4	Groot-Rijnmond	Nederland	6.26
5	Melilla	Spain	5.02
6	Thurrock	UK	2.29
7	Península de Setúbal	Portugal	2.22
8	Hartlepool and Stockton-on-Tees	UK	2.18
9	Grande Porto	Portugal	1.96
10	Arr. Sint-Niklaas	Belgium	1.91

Volle maan 0,25

Bats foraging at night by sonar are diverted and food source vanishes

Nearby meadow-birds (black-tailed godwit, lapwing) hampered / disturbed

Night insects, like moths, attracted by light and die

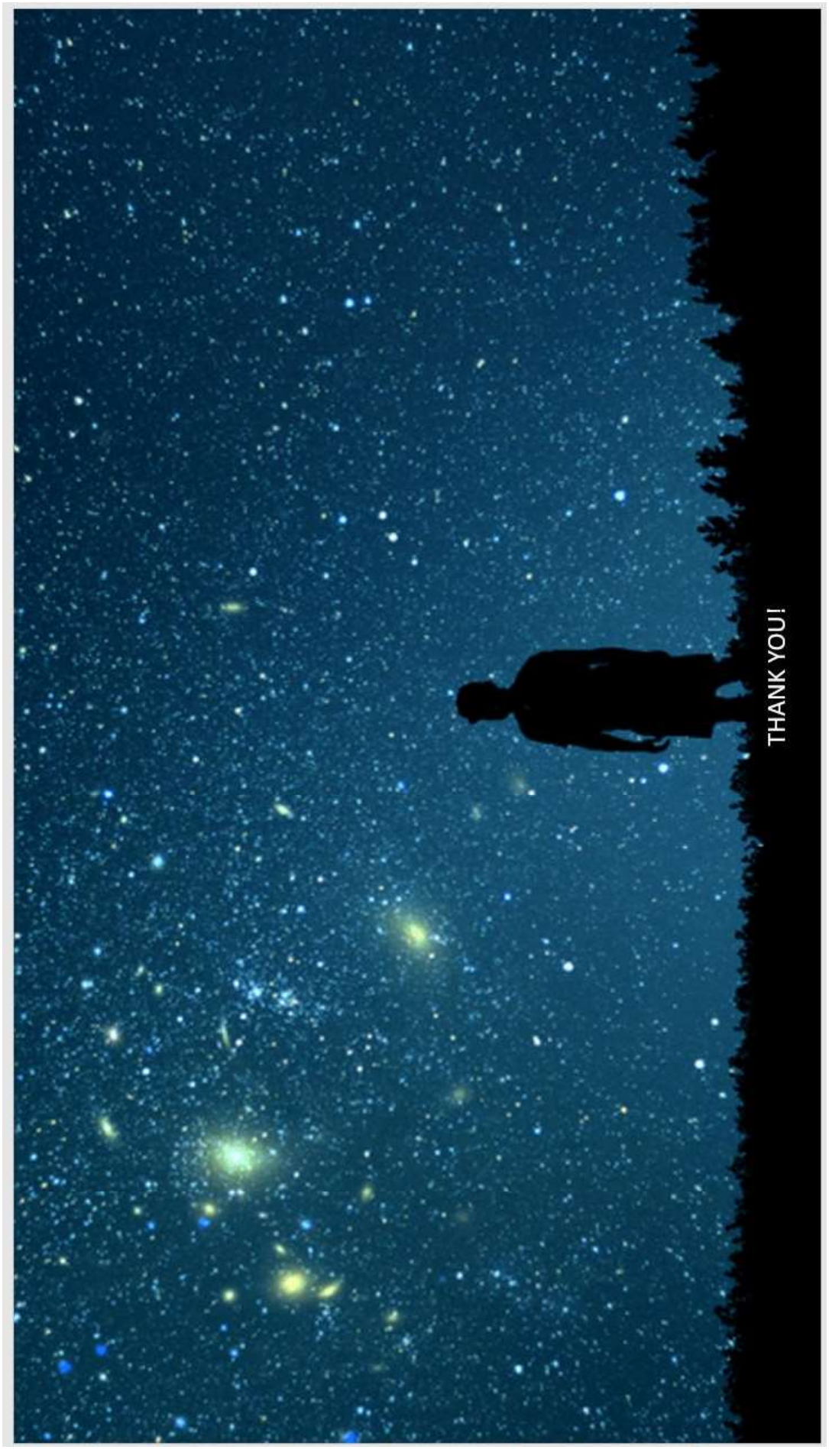

Assimilation lights causes the sky to glow during nighttime in the Westland Area

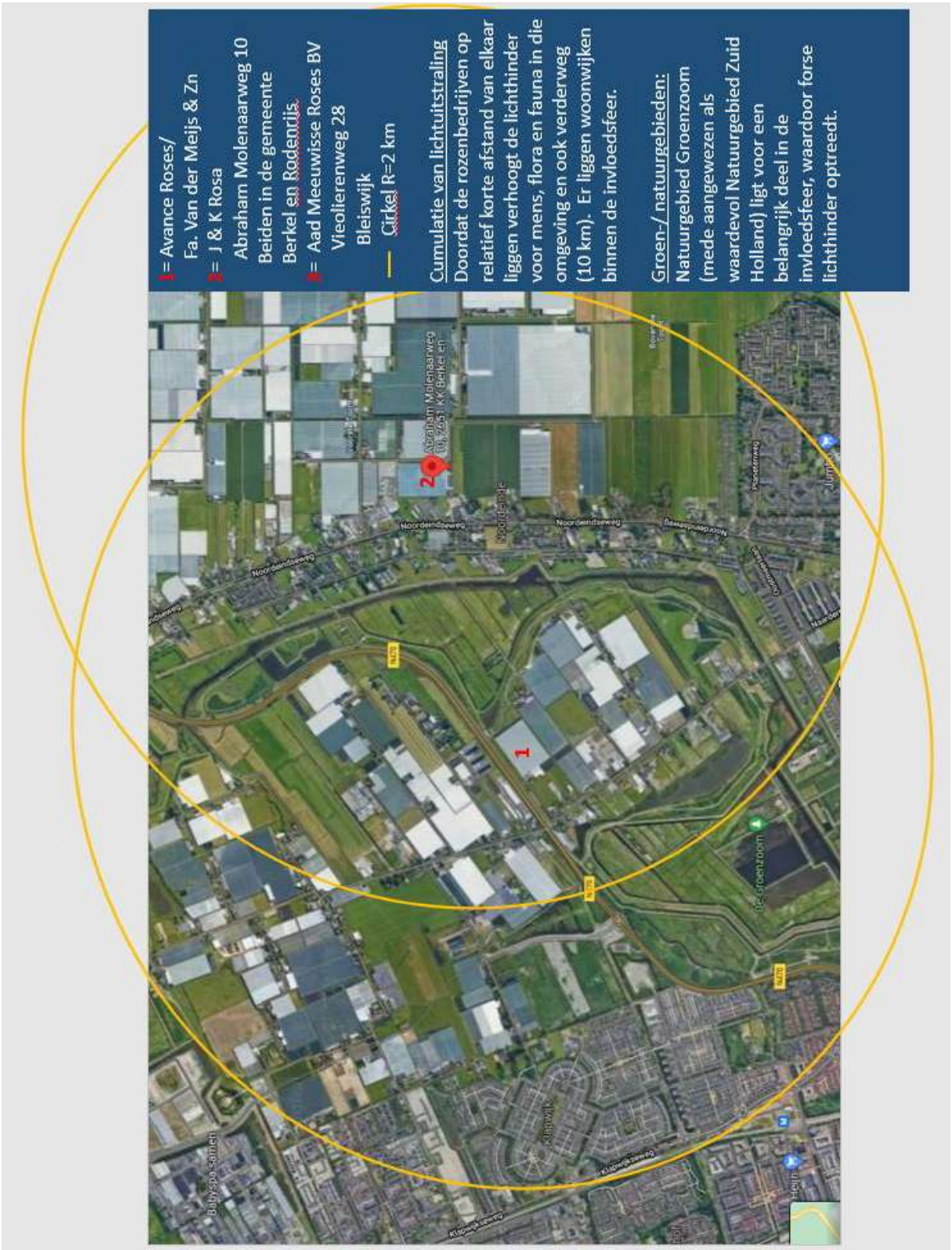

Above at night:
Westland seen from a large distance (Delft)
31/12/2021
left:
SON-T light (orange) versus LED-light illumination (violet)

THANK YOU!

Bijlage 3

Lansingerland; Illustratieve kunstlicht-emissieprent van 2 tuinders in elkaars buurt

Bijlage 4
Onze inzichten en bevindingen in verband met assimilatiebelichting maatwerk

a. Maatwerk is geen recht van een ondernemer noch een plicht tot verstrekking door de overheid
b. Maatwerk is bedoeld als maatwerk. Is dus geen confectiepak en al nooit een herhalende knipkaart. Er dient per afzonderlijke casus adequaat inzichtelijk te worden gemaakt waar het maatwerk uit bestaat en waardoor de omvang en intensiteit wordt bepaald en waarom dit 'maatwerkpassend' is.
c. Maatwerk behoort gedegen onderbouwd te zijn en dat vereist een deugdelijk beargumenteerd aantonen dat hiermee het milieubelang (mens en natuur) zo min mogelijk (en daarmee een laag en aanvaardbaar niveau) wordt geschaad.
d. Maatwerk behoort dus nooit gebaseerd te worden op de vanzelfsprekendheid dat de bestaande – al veel te hoge milieuhinder- zonder afdoende nadere afwegingen en argumentatie met betrekking tot de effecten op het milieu (bij mens en natuur) als relatieve maatstaf gewoonweg voortgezet kan worden.
e. Maatwerk behoort via haar strikte en eenduidige voorwaarden gericht te worden op een resultaatplicht met een duidelijke tijdshorizon en tegelijk ook altijd gericht te zijn op het zoveel als mogelijk voldoen aan de wettelijk norm.
f. Maatwerk zonder omgevingscompensatie (een bedrag bestemd voor herstel en als kwaliteit-impuls) leidt per vrijwel definitie tot continueren van milieuschades en verdere achteruitgang. Overweeg daarom om aan het maatwerk een te betalen schadeherstel- en compensatiepost te verbinden.
g. Maatwerktoewijzing behoort in haar motivering aantoonbaar de zorg- en voorzorgplicht van de overheid richting haar burgers en de natuur in acht te nemen. Daarbij past geheel niet de belangen van velen in de omgeving terzijde te schuiven ten faveure van louter financiële voordelen van enkelen.
h. Maatwerktoewijzing bij alle areaal uitbreidingen ontstaan na 2009 niet meer te verlengen. Want: kunstlichtintensiteit is namelijk nu al veel te hoog en een natuurkwaliteit-verbetering is dringend nodig en men kende de schades.
i. Maatwerkbeoordeling dient zeker ook de cumulatieve effecten van de lichthinder te beschouwen als gevolg van het maatwerk voor assimilatiebelichting door meerdere bedrijven die in elkaars invloedssfeer liggen.
j. Maatwerkbeoordeling die bij de eindbalansafweging aan de producentzijde ook de niet milieuaspecten meeneemt (zoals economie en winststreven), behoort dat tegelijk ook te doen aan de maatschappelijke zijde door afdoende inbreng van de maatschappelijk relevante factoren: forse energiereductie, de milieukosten van deze productie, de zeer hoge CO2 uitstoot, een dringend natuurherstel en de daarbij beoogde verbeterdoelen, duurzaamheid en levensnoodzaak van het product, etc.
k. Maatwerk met een 5-jaar termijn zonder concrete resultaattargets qua lichtuitstraling reductie tussentijds en *overall* is veel te vrijblijvend. Net als in het verleden het probleem gewoon doorschuiven naar de toekomst, maakt de veroorzaker gemakzuchtig en het belast steeds de omgeving
l. Maatwerk moet geheel niet verleend worden aan rozenbedrijven die geheel of gedeeltelijk ledverlichting inzetten op incidentele-, permanente- of proefbasis.
   Dit niet: 1) omdat men hiermee de klimaatruimte bewust creëert om te kunnen afschermen volgens de wettelijke regels en 2) bij niet of gedeeltelijke afscherming er ernstige extra omgevingshinder ontstaat door de aard en omvang van het lichtspectrum van de overlast. Bij fouten bij het volledig afschermen in onze omgeving bij andere teelten is dat al evident gebleken. LED-lichtuitstraling via maatwerk mogelijk maken bij rozenkwekers is dus volstrekt onaanvaardbaar
m. Maatwerkscherminstellingen moeten verplicht systeemnormatief worden ingesteld, in plaats van alleen via monitoring/registratie. Daarbij behoort een *fail safe*-mechanisme waarbij een bewuste *override* van die maatwerkwaarden automatisch behoort te leiden tot uitschakelen of afschakelen van de assimilatieverlichting.

Het is daarbij een kwekersverantwoordelijkheid om eerst het scherm- of systeemgebrek op te heffen en pas dan weer in te schakelen op de toegestane assimilatie belichting waarden en dus niet omgekeerd: het gebrek te laten voortduren ‘zolang het duurt of het bedrijf uitkomt’. Dit maakt het eenduidig handhaven eveneens eenvoudiger: want als er toch nog een onrechtmatige *system override* wordt geconstateerd (want dat zou niet kunnen of mogen zijn) dan leidt dit tot het per direct intrekken van het maatwerk voor de gehele verdere maatwerkperiode, omdat de ondernemer kennelijk moedwillig de extra hinder veroorzaakte tegen alle regels en technische beveiligingen in. Voor bedrijven zonder maatwerk en wel LED-uitstraling door het bewust onzorgvuldig handelen (via *system override*) zou dit milieudelict van een equivalente forse boete moeten worden voorzien. De beoogde aanpak beschermt het milieu (mens en natuur) eenduidiger en completer, is technisch eenvoudig uitvoerbaar en ontlast en ondersteunt DCMR/ODH en gemeenten in hun milieubeschermingsrol op effectieve en efficiënte wijze.

Vraag, opmerking of suggestie?

Wat is uw vraag, opmerking of suggestie?
Zienswijze op concepten-Maatwerkvoornemens van de gemeente Lansingerland.
Kunt u mij een ontvangst bevestiging sturen.

Naam
Natuurlijk Delfland, Geert van Poelgeest, voorzitter

Naam organisatie (indien van toepassing)
Natuurlijk Delfland

Straatnaam
(5.1)(2)(e)

Huisnummer
(5.1)(2)(

Huisnummer toevoeging

Postcode en woonplaats
(5.1)(2)(e)

Telefoonnummer (waar u overdag bereikbaar bent)
0633001742

E-mailadres
natuurlijkdelfland@knnv.nl